

HISTÒRIA | Josep Maria Quintana analitza la lluita entre institucions a l'època més convulsa de l'Illa en l'estudi 'Una història particular: Els conflictes entre Església-Estat a la Menorca del segle XVIII'

Menorquins entre el Bisbat de Mallorca i el regne britànic

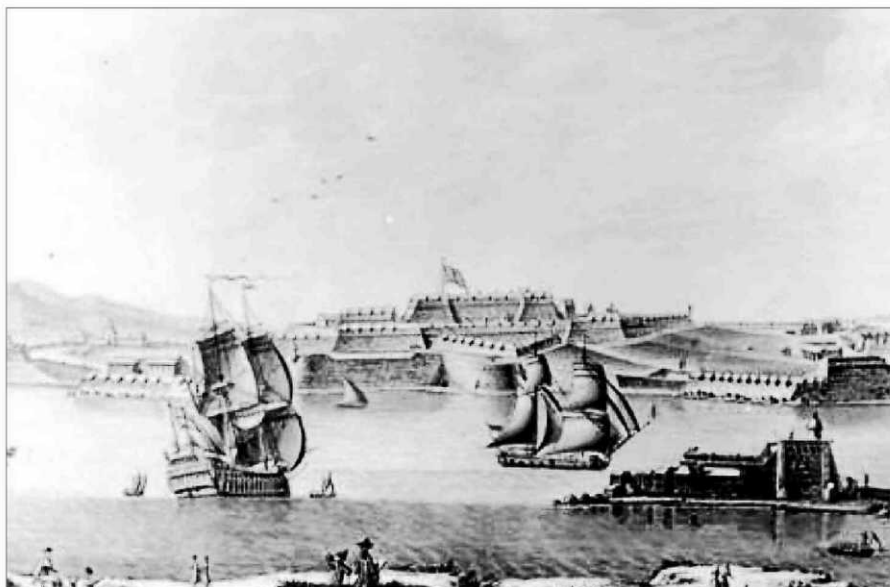
MARIA DABÉN FLORIT

Més de 300 cartes privades del vicari general de Menorca Antoni Roig serveixen a l'escriptor Josep Maria Quintana per esbossar una visió global dels problemes de la institució catòlica amb els governadors britànics en «Una història particular: Els conflictes Església-Estat a la Menorca del segle XVIII». L'exhaustiu treball d'investigació, iniciat al 2001 i que publica ara l'Abadia de Montserrat, analitza el paper del clergat en un cas excepcional: una illa, Menorca, de confessió catòlica, dominada per anglicans i que alhora depèn de l'episcopat catòlic de Mallorca, de l'estat espanyol.

La defensa de la immunitat eclesiàstica durant els quasi setanta anys de dominació anglesa no impedeix que el governador Richard Kane vulgui sotmetre'n el comportament amb 17 accions, entre les quals, suprimir la Inquisició, que hauria arrestat tot aquell «infidel», que no fou catòlic, com el mateix Kane i altres nousvinguts atrets pel comerç marítim, un aspecte novel·litzat per l'autor en «Els Nikolaidis».

El sistema de finançament és un altre dels punts claus en la relació entre governadors i vicaris i que preocupa especialment a Quintana. En l'estudi explica la riquesa de cadascuna de les parròquies existents a Menorca a mitjan segle XVIII i les raons de Kane per «segrestar» la part del delme -l'impost repartit entre estat, diòcesi i parròquies - que corresponia al bisbat de Mallorca, del qual depenia Menorca i les tensions que això va ocasionar entre les illes.

La breu dominació francesa (1756-1763) va relaxar el conflicte amb el retorn de l'autoritat eclesiàstica al

Conflicte d'autoritats. El llibre aprofundeix en la situació de l'Església Catòlica a l'Illa durant els quasi setanta anys de dominació britànica i analitza les tensions entre els representants eclesiàstics menorquins i el bisbat de Mallorca, del qual depenia l'Illa.

bisbat i la fundació de l'església de Sant Lluís, una pau institucional circumstancial que no va tornar fins després de la conquesta de l'Illa pels espanyols, quan s'erigeixi el Bisbat de Menorca l'any 1795.

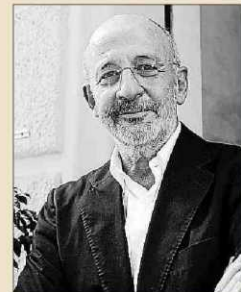
El curiós per Quintana és que llavors aquella Església que fins llavors «havia reaccionat de forma contrària» a Gran Bretanya «per seguir vivint d'acord amb els seus criteris» accepti la polític regalista de Carles III i després del seu fill, Carles IV. Amb la conquesta de l'Illa per «las Armas Catholicas del Rey de España» sobre una nova etapa

que demostra que la reivindicació «revolucionària» de la independència eclesiàstica del poder civil «no formava part del seu ADN, sinó que era una reacció contra els protestants» per no acatar «*cuius regio, eius religio*», és a dir, que la religió del rei sigui l'estatal, una tradició estesa amb la Pau d'Ausburg després de la Guerra dels Trenta Anys.

El bisbe auxiliar de Barcelona Sebastià Taltavull presentarà el llibre dijous a la Ciutat Comtal, abans que es doni a conèixer a Menorca en la fira del llibre en català (5 de novembre, Ciutadella).

La figura del vicari Antoni Roig humanitza la investigació

► L'aprofundiment en la personalitat d'Antoni Roig, vicari general de Menorca en la segona meitat del segle XVIII, posa l'element humà a les dades i esdeveniments que Quintana extreu dels documents diocesans. «Els edictes del vicari i la correspondència privada amb el bisbe m'han donat una visió molt més humana del personatge, dels seus defectes, les seves passions i els seus fracassos». De Roig

Josep Maria Quintana.

en destaca la seva sòlida formació en teologia i història i la seva complicada situació com a mediador entre el bisbat i els anglesos, cosa que li va comportar molts enemics: «Era criticat per ser proanglès, però jo demostro que era absolutament proespanyol» encara que el seu càrrec l'obligava «a compaginar la seva continuïtat amb el governador». La seva diplomàcia li passà factura, com s'explica en el llibre, en l'arribada dels espanyols el 1781, quan s'enfronta al vicari general castrense Dionisio Muñoz.